

INFORMACIJA
O POSLOVANJU GOSPODARSKIH DRUŽB IN
SAMOSTOJNIH PODJETNIKOV
V OBČINI ČRNOMELJ
V LETU 2013

Črnomelj, 7. 6. 2014

Pripravila: Vesna Fabina

Kazalo

UVOD	1
1. Osnovni podatki poslovanja gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov v letu 2013	2
2. Gospodarske družbe	2
2.1 Zaposlovanje v gospodarskih družbah in brezposelnost	3
2.2 Čisti prihodki od prodaje	5
2.3 Sredstva	6
2.4 Čisti dobiček, čista izguba in neto poslovni izid družb	7
2.5 Povprečne plače	7
2.6 Neto dodana vrednost na zaposlenega	8
3. Poslovanje samostojnih podjetnikov	9

KAZALO SLIK

Slika 1: Gibanje števila gospodarskih družb v občini Črnomelj	3
Slika 2: Gibanje števila zaposlenih v gospodarskih družbah v občini Črnomelj	4
Slika 3: Gibanje števila brezposelnih oseb na Uradu za delo Črnomelj	4
Slika 4: Čisti prihodek od prodaje gospodarskih družb v občini Črnomelj (v mio EUR)	5
Slika 5: Gibanje prihodkov od prodaje na tujih trgih družb z območja občine Črnomelj v letih 2010-2013	6
Slika 6: Prikaz vrednosti sredstev gospodarskih družb v občini Črnomelj (v mio EUR)	6
Slika 7: Znesek čistega dobička in čiste izgube gospodarskih družb v občini Črnomelj v letih 2009 – 2013 (1000 EUR)	7
Slika 8: Povprečne plače v občini Črnomelj, regiji JV Slovenija in v Sloveniji	7
Slika 9: Primerjava neto dodanih vrednosti na zaposlenega v občini Črnomelj z JV Slovenijo in Slovenijo	8
Slika 10: Poslovanje samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj v letih 2009, 2010, 2011, 2012 in 2013	9
Slika 11: Poslovni izid podjetnikov v občini Črnomelj	10

UVOD

Informacijo o poslovanju gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj v letu 2013 je pripravil Razvojno informacijski center Bela krajina. Podlaga za prikazane podatke so podatki pridobljeni od Agencije RS za javnopravne evidence in storitve (AJPES), ki v podatkih zajema tudi podružnice tujih podjetij in gospodarske javne zavode. Podatki računovodskih izkazov slonijo na nerevidiranih poročilih, kar pomeni, da se še lahko deloma spremenijo.

Kljub temu, da število gospodarskih subjektov zadnja leta v občini Črnomelj narašča, se število brezposelnih oseb veča. Gotovo je k takšnim razmeram največ pripomoglo zmanjševanje zaposlenih v Secop Kompresorji, d.o.o.. Brezposelnost v občini prav gotovo ni dosegla svoje maksimalne točke, saj je od začetku leta 2014 Secop Kompresorji, d.o.o. v likvidaciji. Trend čistih prihodkov od prodaje in prodaja na tujih trgih sta v upadanju. Še vedno se zmanjšujejo sredstva s katerimi razpolagajo gospodarski subjekti. Neto čisti rezultat družb je še vedno negativen, medtem, ko so podjetniki ustvarili neto pozitiven podjetnikov prihodek. Plače v gospodarskih družbah dosegajo komaj 83 % povprečne plače v Sloveniji, neto dodana vrednost na zaposlenega pa le 61 %.

Podatki kažejo, da gospodarski subjekti v občini niso v najboljši kondiciji. Program Pokolpje 2016+ s svojimi ukrepi se je izkazal kot premajhna pomoč pri ublažitvi ostalih negativnih vplivov, saj ni uspel zaježiti vse večje brezposelnosti. Njegova nezadostnost se kaže tudi v upadanju vrednosti sredstev s katerimi razpolagajo gospodarski subjekti v občini. Za okrevanje gospodarstva bomo morali vložiti še veliko naporov in se angažirati na vseh področjih.

1. Osnovni podatki poslovanja gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov v letu 2013

V občini Črnomelj je v letu 2013 poslovalo 257 gospodarskih družb in 410 samostojnih podjetnikov. Skupaj so zaposlovali 1.859 ljudi in ustvarili 199 mio EUR prihodkov od prodaje, od tega na tujih trgih 91 mio EUR, kar predstavlja 46 odstotkov vse prodaje. Razpolagali so z 148 mio EUR sredstev.

Osnovni podatki poslovanja družb in samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj v letu 2013 so razvidni v Tabeli 1.

Tabela 1: Poslovanje gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj v letu 2013

Gospodarske družbe in podjetniki	Število 2013	Indeks 13/12	Zaposleni	Indeks 13/12	Prihodki od prodaje v mio EUR	Indeks 13/12	Prihodki na tujih trgih v mio EUR	Indeks 13/12	Delež prihodkov na tujih trgih	Poveč./zmanj. deleža v odstotnih točkah	Sredstva na dan 31.12.2013	Indeks 13/12
Sp	410	103	271	95,27	29,80	86,47	3,10	57,73	10,4	-5,18	23,9	89,38
Mikro	246	102	632	102,83	50,71	101,98	9,28	95,71	18,3	-1,20	60,5	112,62
Male	8	89	207	99,63	25,66	92,90	4,69	109,43	18,3	2,76	16,3	92,63
Srednje	2	100	314	106,72	22,58	127,17	14,29	118,10	63,3	-4,87	19,4	106,11
Velike	1	100	434	69,31	69,82	72,39	60,02	70,44	86,0	-2,39	27,3	62,96
SKUPAJ	667	102	1.859	91,67	198,57	87,86	91,39	78,33	46,0	-5,60	148	92,29
Družbe	257	101	1.587	91,09	168,77	88,11	88,29	79,32	52,3	-5,79	124	92,87

Vir: AJPES, Letno poročilo za leto 2013

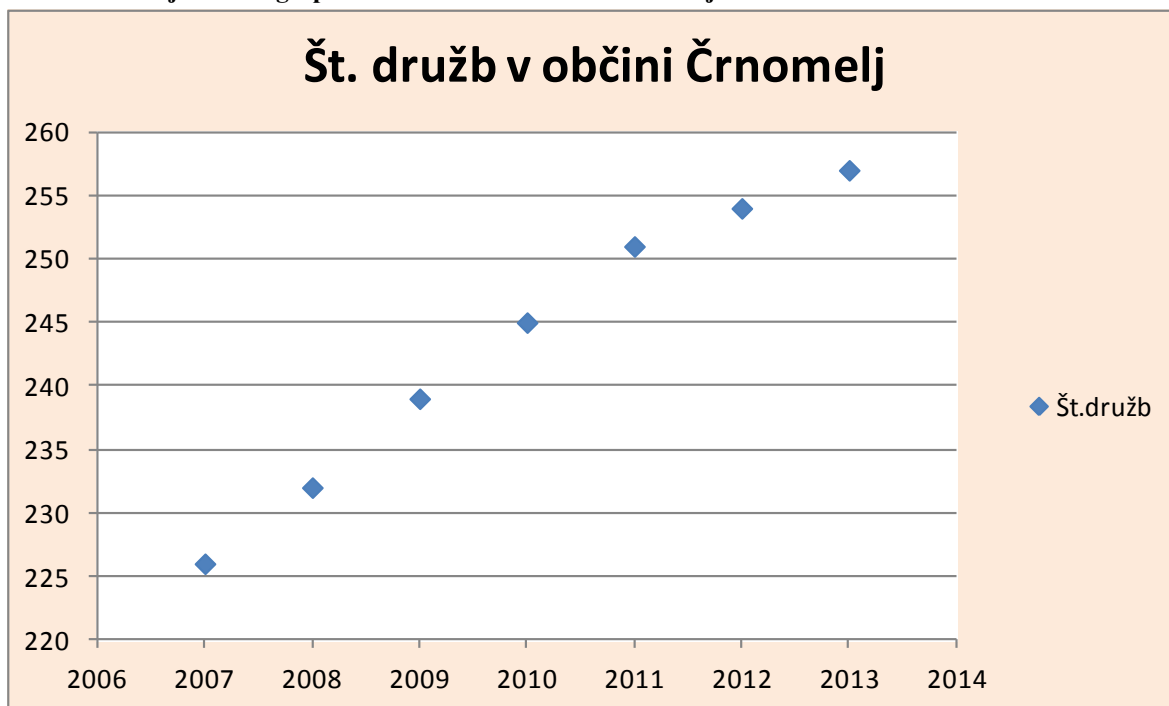
Primerjava z regijo:

- v občini Črnomelj je poslovalo 10,4 % vseh gospodarskih družb v regiji,
- zaposlovale so 6,4 % zaposlenih v GD regije,
- imele 4,8 % stroškov plač od stroškov plač v regiji,
- ustvarile 4 % čistih prihodkov od prodaje GD v regiji,
- razpolagajo z 2,7 % sredstev GD regije,

2. Gospodarske družbe

V občini Črnomelj je leta 2013 poslovalo 257 družb. Njihovo število se je glede na preteklo leto povečalo za 3. Število mikro družb se je povečalo za 4, za ena pa se je zmanjšalo število malih družb. V občini je poslovalo 246 mikro družb, 9 malih, 2 srednji in ena velika gospodarska družba. Iz Slike 1 je razvidno, da je število družb v zadnjih letih v občini Črnomelj v blagem, a nenehnem porastu.

Slika 1: Gibanje števila gospodarskih družb v občini Črnomelj

Vir: AJPES, Letna poročila za leta 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013

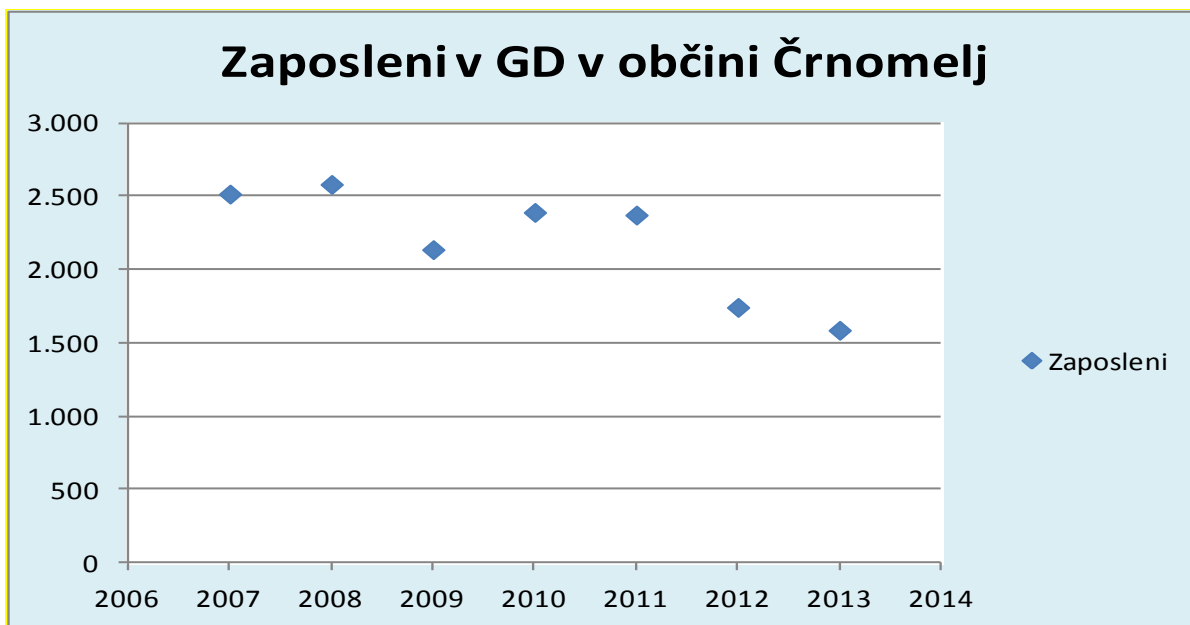
2.1 Zaposlovanje v gospodarskih družbah in brezposelnost

V letu 2013 so družbe zaposlovale 1.587¹ ljudi, kar je za **9 odstotkov manj** kot preteklo leto in 33 odstotkov manj kot leta 2011. Mikro družbe so zaposlovale skoraj 40 % zaposlenih v družbah, kar je za 4,5 odstotnih točk več kot v preteklem letu. Majhne družbe so zaposlovale 13 % zaposlenih v družbah, kar je za eno odstotno točko več kot leta 2012. V srednjih družbah je bilo zaposlenih slabih 20 % vseh zaposlenih kar je za 3 odstotne točke več od preteklega leta. Manj je bilo glede na preteklo leto zaposlenih torej v veliki družbi, ki je zaposlovala le še dobrih 27 % zaposlenih v vseh gospodarskih družbah ali 9 odstotnih točk manj kot leta 2012.

V primerjavi z letom 2007 so gospodarske družbe občine leta 2013 v povprečju zaposlovale 929 ljudi manj. Gibanje števila zaposlenih v gospodarskih družbah v občini Črnomelj od leta 2007 do leta 2013 prikazuje Slika 2.

¹ Število predstavlja povprečno število zaposlenih na podlagi opravljenih delovnih ur v obračunskem obdobju

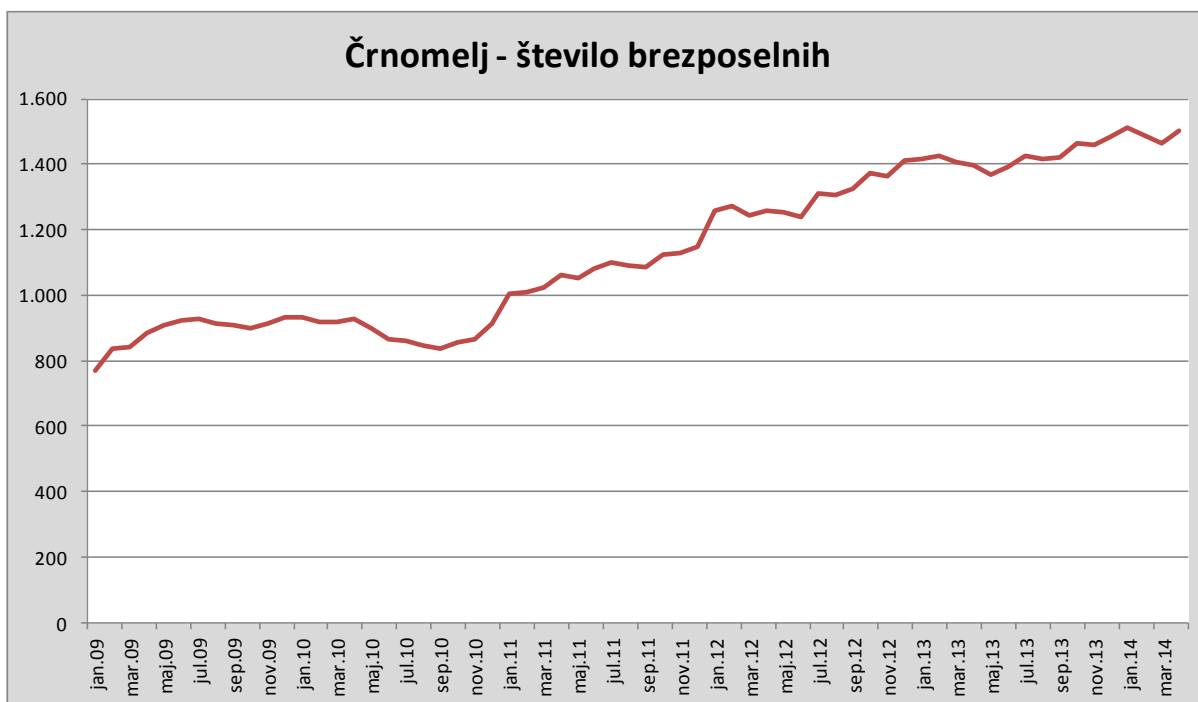
Slika 2: Gibanje števila zaposlenih v gospodarskih družbah v občini Črnomelj

Vir: AJPES, Letna poročila za leta 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013

Že nekaj let v občini narašča brezposelnost. Medtem ko je bila januarja 2009 v Črnomlju 10,6 %, je v naslednjih letih dokaj hitro naraščala. Decembra 2013 je bilo v občini Črnomelj prijavljenih že 1.483 brezposelnih oseb, stopnja brezposelnosti pa 21,1 odstotna. Trend naraščanje brezposelnosti se nadaljuje tudi v letu 2014. Gibanje števila brezposelnih oseb v občini prikazuje Slika 3.

Slika 3: Gibanje števila brezposelnih oseb v občini Črnomelj

Vir: SURS, ZRSZ

2.2 Čisti prihodki od prodaje

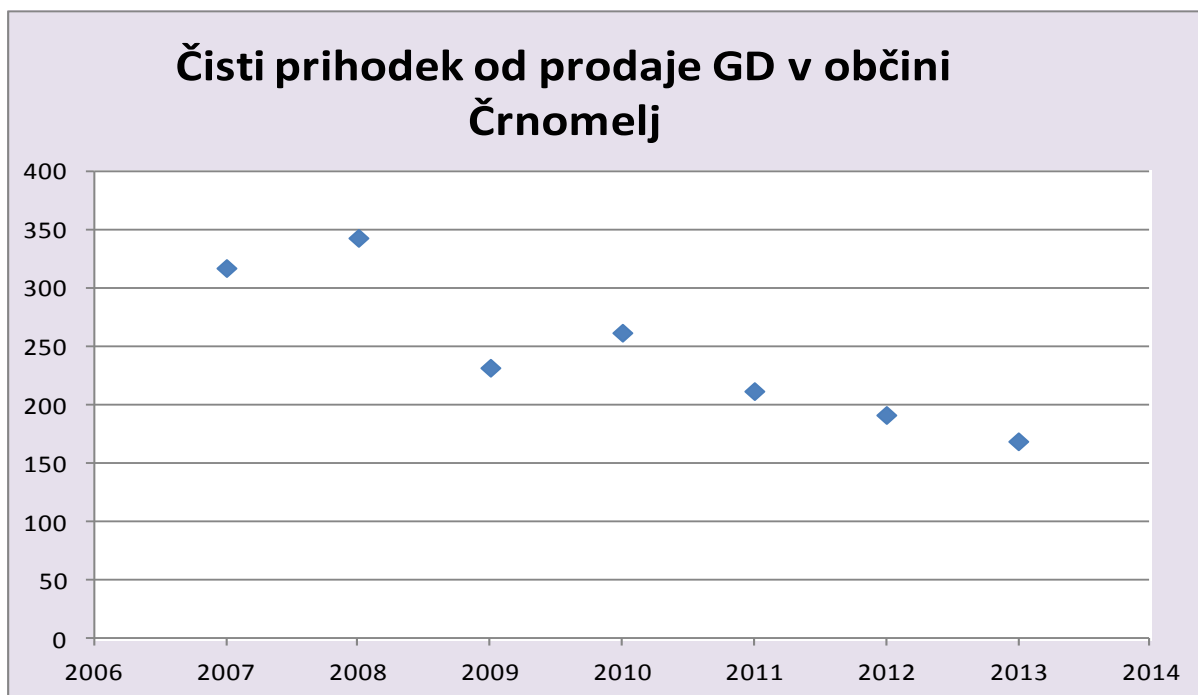
Gospodarske družbe v občini Črnomelj so v letu 2013 ustvarile 168.767.460 EUR čistih prihodkov od prodaje, kar je za skoraj 12 % manj kot predhodno leto. Upadanje prihodkov od prodaje se nadaljuje v gospodarskih družbah od leta 2008.

Prihodki od prodaje so se najbolj zmanjšali v veliki družbi – za več kot 27 %. Sledijo male družbe v katerih se je prodaja zmanjšala za dobrih 7 %. Prihodki od prodaje so se povečali le v mikro in srednjih gospodarskih družbah. V prvih za skoraj 2 %, v srednjih družbah pa za dobrih 27 %.

Na tujih trgih so družbe ustvarile 88.287.990 EUR prihodkov ali za dobrih 20 % manj izvoza kot preteklo leto. Medtem ko se je izvoz v veliki družbi zmanjšal za skoraj 30 % (kljub temu je delež izvoza velike družbe 86 %) so male in srednje gospodarske družbe izvoz povečevale. Delež izvoza se je v družbah zmanjševal največ, skoraj 5 % v srednjih družbah. Delež izvoza v skupnih prihodkih od prodaje se je povečal zgolj v malih družbah za nekaj manj kot 3 %.

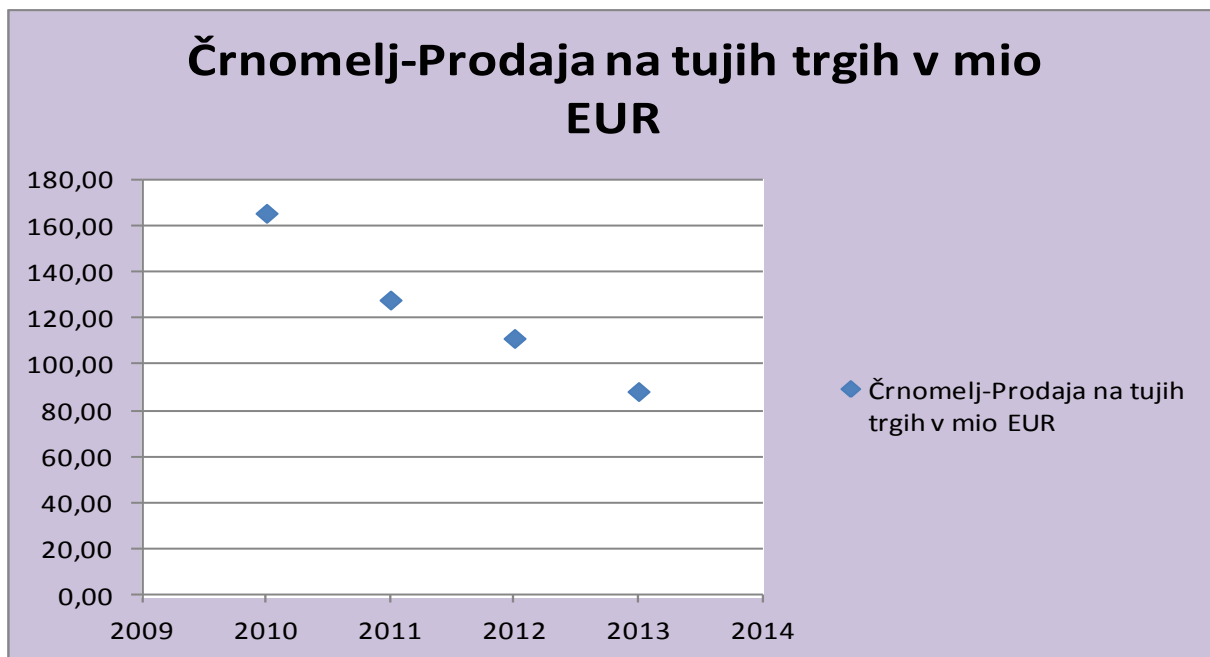
Čisti prihodki od prodaje gospodarskih družb v občini Črnomelj kažejo trend upadanja, (glej Slika 4). Tudi prodaja na tujih trgih je v zadnjem obdobju v upadanju (glej Slika 5).

Slika 4: Čisti prihodek od prodaje gospodarskih družb v občini Črnomelj (v mio EUR)

Vir: AJPES, Letna poročila za leta 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013

Slika 5: Gibanje prihodkov od prodaje na tujih trgih družb z območja občine Črnomelj v letih 2010-2013

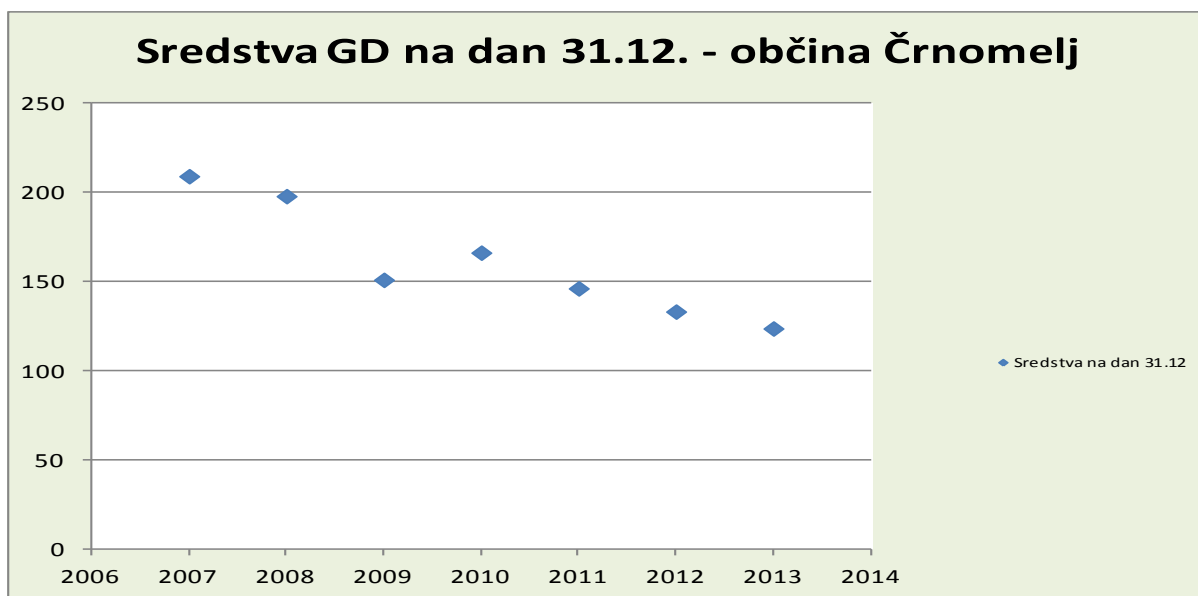

Vir: AJPES, Letna poročila 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013

2.3 Sredstva

Ob koncu leta 2013 so imele gospodarske družbe v občini 123.589.076 EUR sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev ali za 9,5 mio EUR manj kot leta 2012, kar predstavlja 9 odstotno zmanjšanje. Največje zmanjšanje beleži velika družba - skoraj 20 %, sredstva so se zmanjšala tudi v mikro družbah – za več kot 11 %. Ostali so svoja sredstva povečali, najbolj srednji družbi, kar za 21 % in male družbe za 7%. Slika 6 prikazuje vrednost sredstev s katerimi so gospodarske družbe občine Črnomelj razpolagale v posameznih letih. Iz slike je razvidno, da se vrednost sredstev v družbah zmanjšuje.

Slika 6: Prikaz vrednosti sredstev gospodarskih družb v občini Črnomelj (v mio EUR)

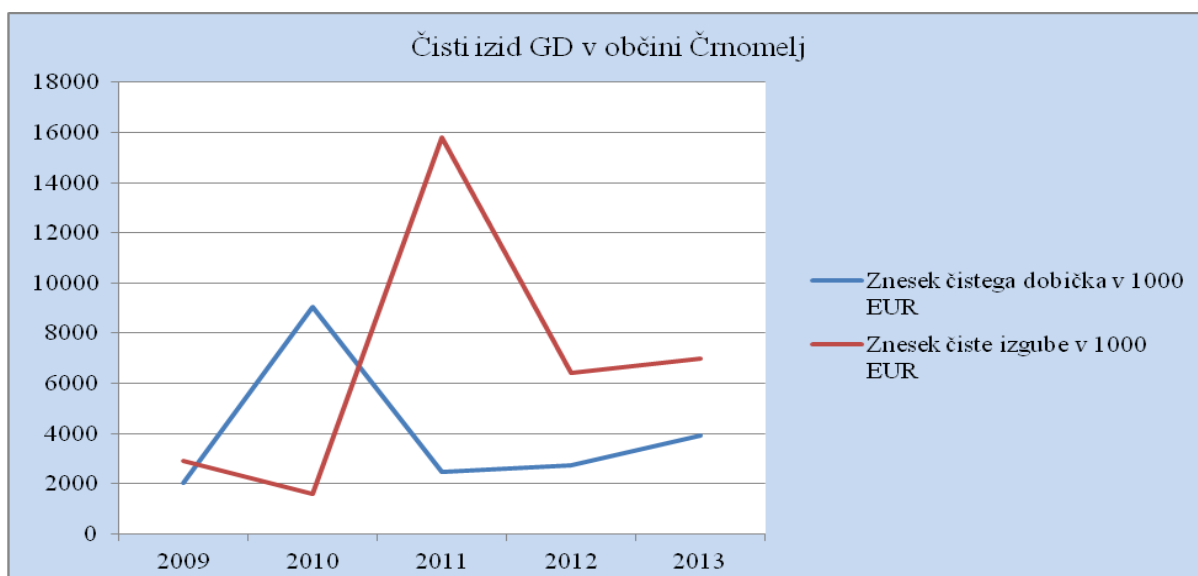

Vir: AJPES, Letna poročila 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013

2.4 Čisti dobiček, čista izguba in neto poslovni izid družb

Od 257 gospodarskih družb jih je v letu 2013 poslovalo z dobičkom 171 ali 66,5 %. Ustvarile so 3,9 mio EUR čistega dobička, kar je 42 % več kot preteklo leto. 77 družb ali 30 % je poslovalo z izgubo. Znesek čiste izgube teh družb je bil 6.976.730 EUR kar je za 15 % več kot preteklo leto. **Neto čisti rezultat gospodarskih družb v občini Črnomelj je tako znašal -3.069.920 EUR.** Gibanje zneskov čistega dobička in čiste izgube prikazuje Slika 7.

Slika 7: Znesek čistega dobička in čiste izgube gospodarskih družb v občini Črnomelj v letih 2009 – 2013

Vir: AJPES, Letna poročila za leta 2009, 2010, 2011, 2012, 2013

2.5 Povprečne plače

Povprečna bruto plača v občini Črnomelj je bila v letu 2013 1.212 EUR, kar pomeni 2,7 % povečanje glede na preteklo leto in zaostaja za povprečno plačo v regiji JV Slovenija za skoraj 25 % oziroma dosega 83 % slovenske povprečne plače. Slika 8 prikazuje razkorak med povprečno plačo v občini Črnomelj in povprečnimi plačami v regiji in državi.

Slika 8: Povprečne plače v občini Črnomelj, regiji JV Slovenija in v Sloveniji

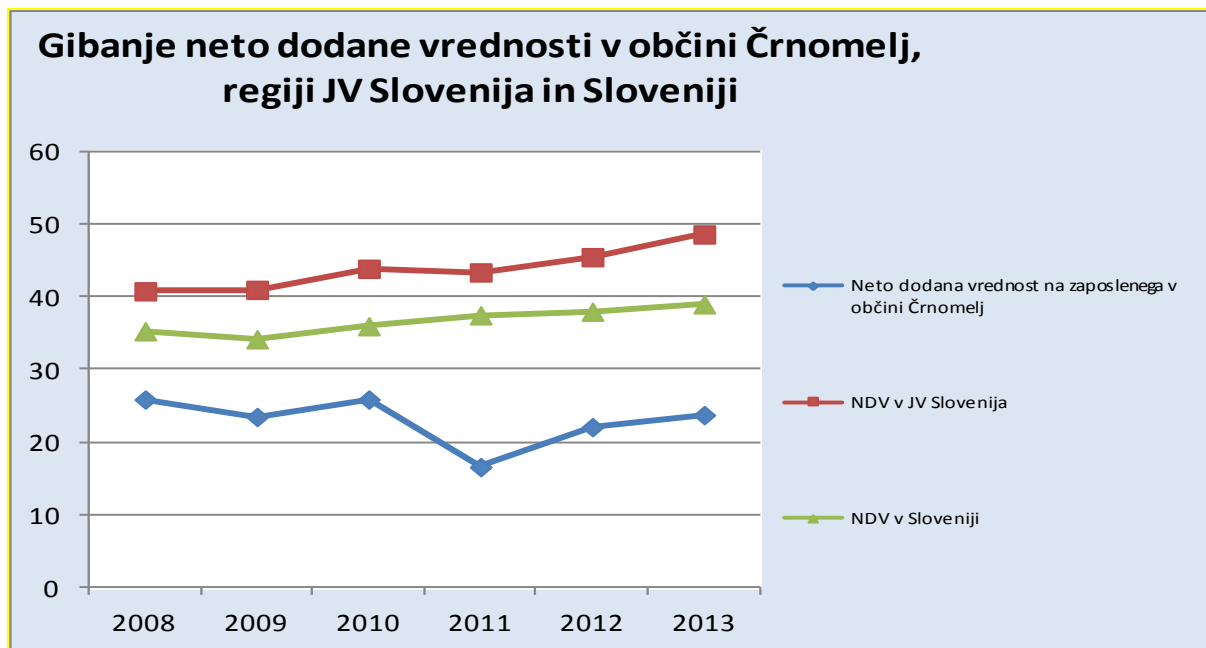

Vir: AJPES, Letna poročila za leta 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013

2.6 Neto dodana vrednost na zaposlenega

V občini Črnomelj je bila v letu 2013 neto dodana vrednost na zaposlenega 23.759,61 EUR, kar predstavlja 7,5 odstoten dvig glede na preteklo leto, a še zmeraj dosegamo le slabih 49 % neto dodane vrednosti na zaposlenega v regiji JV Slovenija in 61 % NDV na zaposlenega v Sloveniji. Kljub višji dodani vrednosti v letu 2013 še vedno zelo zaostajamo za državnim povprečjem in še bolj za povprečjem regije. Slika 9 prikazuje razkorak med NDV na zaposlenega v občini Črnomelj v primerjavi z regijo in državo v posameznih letih.

Slika 9: Primerjava neto dodanih vrednosti na zaposlenega v občini Črnomelj z JV Slovenijo in Slovenijo

Vir: AJPES, Letna poročila za 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013

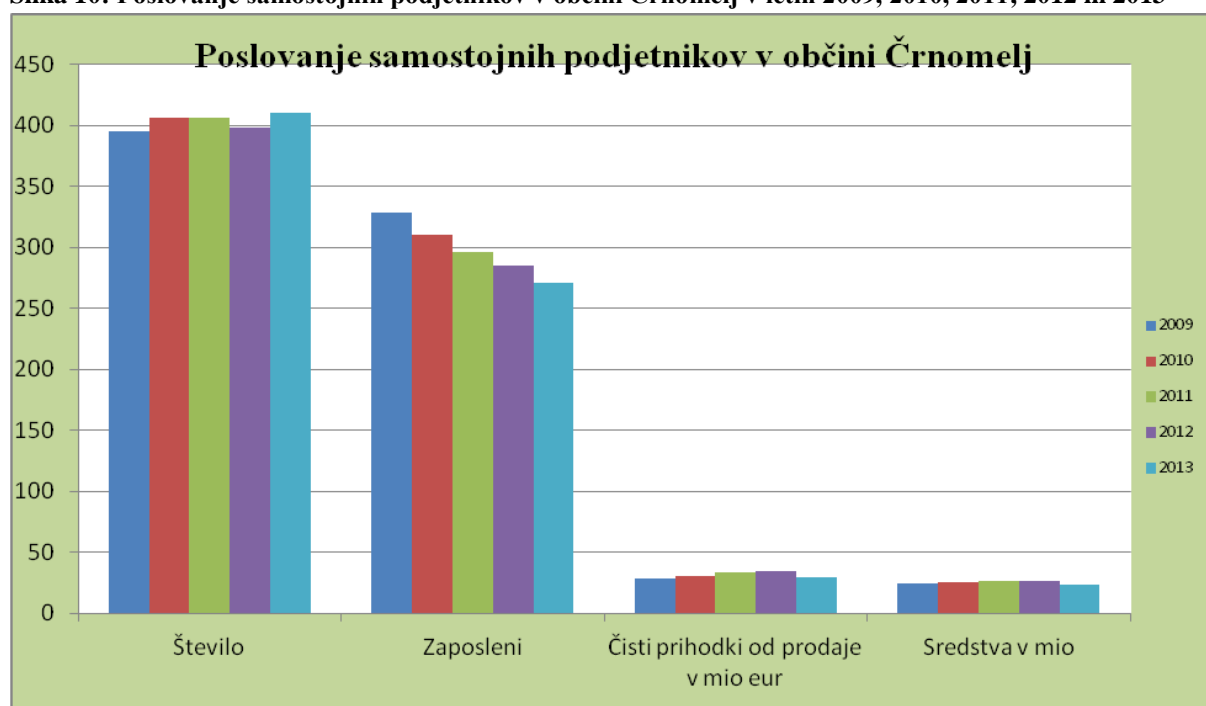
3. Poslovanje samostojnih podjetnikov

V občini Črnomelj je v letu 2013 poslovalo 410 podjetnikov, kar je 12 več kot leta 2012. Kljub temu so zaposlovali 14 ljudi manj, saj so skupaj zaposlovali 271 ljudi, kar predstavlja 14,5 % vseh zaposlenih v gospodarskih subjektih (registriranih po ZGD) s sedežem v občini Črnomelj. Delež zaposlenih pri samostojnih podjetnikih tako ostaja na ravni preteklega leta.

Samostojni podjetniki so ustvarili 29,8 milijonov EUR čistih prihodkov od prodaje, kar je za 3,1 mio EUR manj kot leto poprej. Čisti prihodki od prodaje samostojnih podjetnikov predstavljajo 15 % od skupne prodaje gospodarskih subjektov, kar je enako kot leto poprej. Podjetniki so na tujih trgih ustvarili približno 3.100.000 EUR prihodkov, kar predstavlja skoraj 42 odstotno zmanjšanje. Prihodki na tujih trgih predstavljajo 10,4 % prihodkov od prodaje kar je manj kot v letu 2012, ko je bil ta delež 15,6 %.

Ob koncu leta 2013 so imeli samostojni podjetniki v občini 23.919.323 EUR sredstev oziroma obveznosti do sredstev, kar je za skoraj 11 % manj kot ob koncu leta 2012. Poslovanje samostojnih podjetnikov prikazuje slika 10.

Slika 10: Poslovanje samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj v letih 2009, 2010, 2011, 2012 in 2013

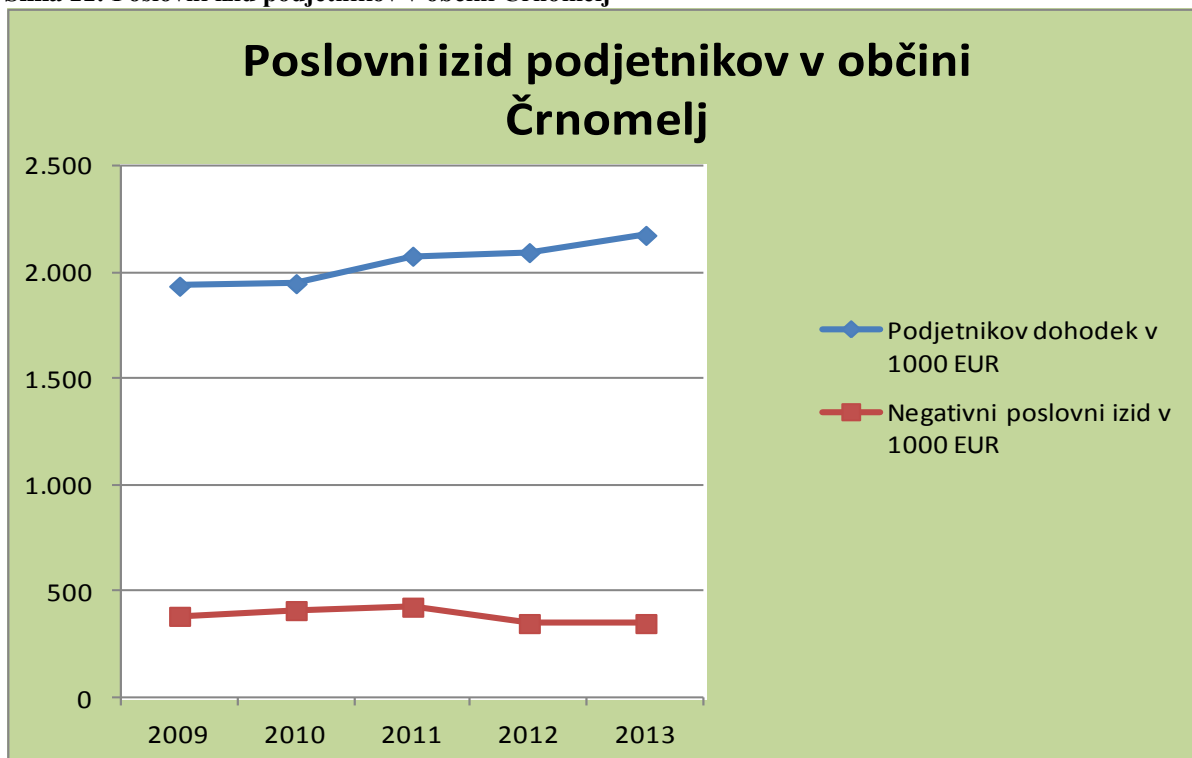

Vir: AJPES, Letna poročila za 2009, 2010, 2011, 2012, 2013

V letu 2013 je imelo 307 (75 %) podjetnikov pozitiven poslovni izid (preteklo leto 314). Skupaj so ustvarili 2,17 mio EUR podjetnikovega dohodka. 99 podjetnikov (24 %) je poslovalo negativno, medtem ko je leta 2012 poslovalo negativno le 83 podjetnikov. Skupni negativni izid 2013 je dosegel 350.000 EUR. Neto podjetnikov dohodek je v letu 2013 v

občini Črnomelj dosegel 1,825 mio EUR, kar predstavlja nekaj manj kot 5 % povečanje. Podjetnikov izid v občini Črnomelj od leta 2009 do leta 2013 prikazuje Slika 11.

Slika 11: Poslovni izid podjetnikov v občini Črnomelj

Vir: AJPES, Letna poročila za 2009, 2010, 2011, 2012, 2013

V občini Črnomelj je poslovalo 9,8 % vseh podjetnikov v regiji JV Slovenija, zaposlovali so 8,4 % zaposlenih pri podjetnikih v regiji, ustvarili 8,7 % čistega prihodka od prodaje v regiji ter razpolagali z 9 % sredstev podjetnikov v regiji.